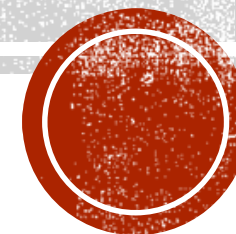

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM
IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI,
ediția a VIII-a, 20 februarie 2020

UTILIZAREA SISTEMULUI CZU ÎN BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB: STUDIU DE CAZ

Lilia Ucraineț, bibliotecar
Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale

Bibliotecarul reprezintă factorul uman, elementul strategic de care depinde reușita unei Biblioteci. El susține și se implică mereu în procesul de organizare și transmitere a informației, devenită în lumea contemporană un produs de valoare.

El devine un om-inițiativă din moment ce urmează, cu încredere, îndemnul lui Constantin Brâncuși: „*Trebuie să încerci necontenit să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe... Și merită să încerci să faci totul...*” [2] În această ordine de idei, vom menționa și cuvintele Gabrielei Șerban care susține că „*bibliotecarul este acel care sfințește locul în bibliotecă. El nu se limitează doar la un custode al depozitului de gândire, ci este un difuzor al culturii.*” [3, p. 103]

Epoca digitală și apariția Internetului au adus schimbări mari în toate direcțiile de dezvoltare, inclusiv în aspectul dezvoltării competențelor profesionale ale bibliotecarului, devenit astăzi un agent al informației, prin urmare, un cyber-bibliotecar.

De aceea, bibliotecarul secolului XXI trebuie să posede cunoștințe în toate domeniile cunoașterii, pentru a servi utilizatorul cu ușurință. Indiscutabil că, bibliotecarul-clasificator, la fel, ține cont de schimbările timpului și are menirea de a clasifica corect resursele informaționale, atât de necesare utilizatorilor în formarea lor intelectuală.

Pentru a vedea cum este realizat procesul de catalogare / clasificare în cadrul BȘ USARB în viziunea bibliotecarilor, am realizat un sondaj de opinie.

Scopul: Evaluarea rolului Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în vederea îndeplinirii misiunii privind clasificarea resurselor informaționale din diverse domenii și asigurarea servirii calitative a utilizatorului.

Obiectivele sondajului:

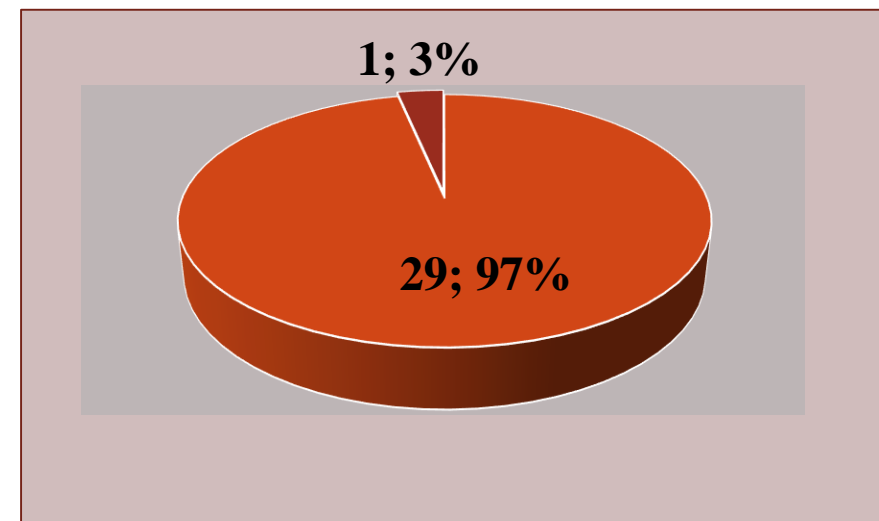
- Determinarea necesității utilizării sistemului de clasificare în bibliotecă;
- Relevarea nivelului de cunoaștere și atribuire a indicelui CZU
- Identificarea nevoilor de aplicare a indicelui CZU;
- Analiza răspunsurilor primite de la bibliotecari.

Ipoteza investigării constă în aceea că relevanța, promptitudinea și calitatea activității de catalogare/clasificare în BȘ USARB depinde, în mare măsură, de experiența clasificatorilor la atribuirea corectă a indicelui CZU. Îmbunătățirea procesului de catalogare/clasificare necesită cunoștințe în domeniu biblioteconomic și în domeniile adiacente.

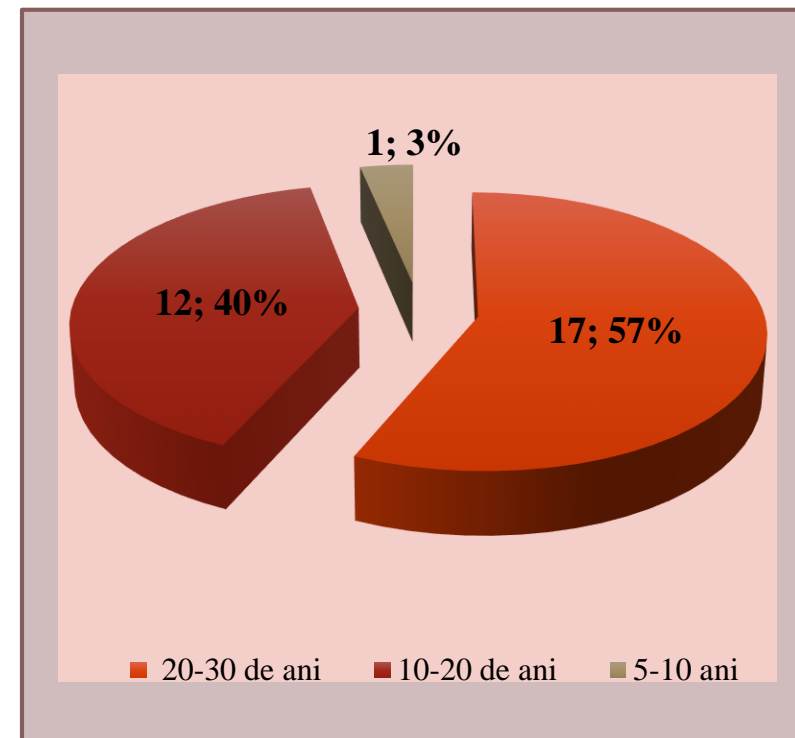
Sondajul a fost realizat în baza a 30 de respondenți cu vârsta cuprinsă între 30-67 de ani. Ne-am propus să aflăm părerea bibliotecarilor cu referire la utilizarea sistemului de clasificare în BȘ USARB. La sondaj au participat:

- Bibliotecari cu studii superioare – **29** persoane (97 %)
- Bibliotecari cu studii medii – **1**, (3 %)

Vorbind despre experiența în domeniu, au fost intervievați bibliotecari care muncesc între: 20-30 de ani și prezintă – 17 bibliotecari (57%), bibliotecari ce-și dedică activitatea proceselor de bibliotecă între 10-20 de ani, constutuid 12 persoane (37%) și, muncind între 5-10 ani – 1 bibliotecar (3%).

Selectarea celor chestionați a ținut cont de faptul că cei interogați se ocupă, în cadrul bibliotecii, de catalogarea / clasificarea și indexarea resurselor informaționale.

În cercetare a fost folosită metoda sociologică (chestionarul de distribuire) de culegere a informației și de analiză a asigurării accesului la informație în Biblioteca Științifică USARB. Chestionarul a inclus diverse forme de întrebări: închise, cu variante de răspuns deja formulate și deschise, fără variante de răspuns, fapt care a asigurat libertatea expresiei pentru fiecare respondent.

Cercetarea a fost efectuată în format tradițional. Chestionarul cuprinde 12 întrebări, 10 - care includ mai multe variante de răspuns deja formulate, la care respondenții trebuie să încercuiască varianta potrivită și 2 – care cer determinarea proprie a conținutului răspunsului.

Studiul dat, în urma răspunsurilor primite de la persoanele anchetate, a permis să constatăm că procesul de catalogare / clasificare / indexare în BȘ USARB este realizat conform normelor și standardelor în vigoare.

Prima întrebare a chestionarului ***Cum apreciați procesul de catalogare/ clasificare/ indexare a resurselor informaționale în BȘ USARB?*** a avut un caracter introductiv și a fost orientată pentru a reliefa ideea cum este apreciat procesul de catalogare / clasificare / indexare a resurselor informaționale în BȘ USARB.

La această întrebare am primit următoarele răspunsuri: din 30 de persoane intervievate, ***Foarte bine*** au răspuns - 20 bibliotecari (67%), s-au dat cu părerea că e ***Bine*** - 10 bibliotecari (33%) din persoanele chestionate. Nu am primit nici un răspuns negativ.

Argumentul este că, acest proces este apreciat cu calificativul ***Foarte bine***. (Fig.1). Aceasta o confirmă și cerințele utilizatorilor, care sunt onorate la timp.

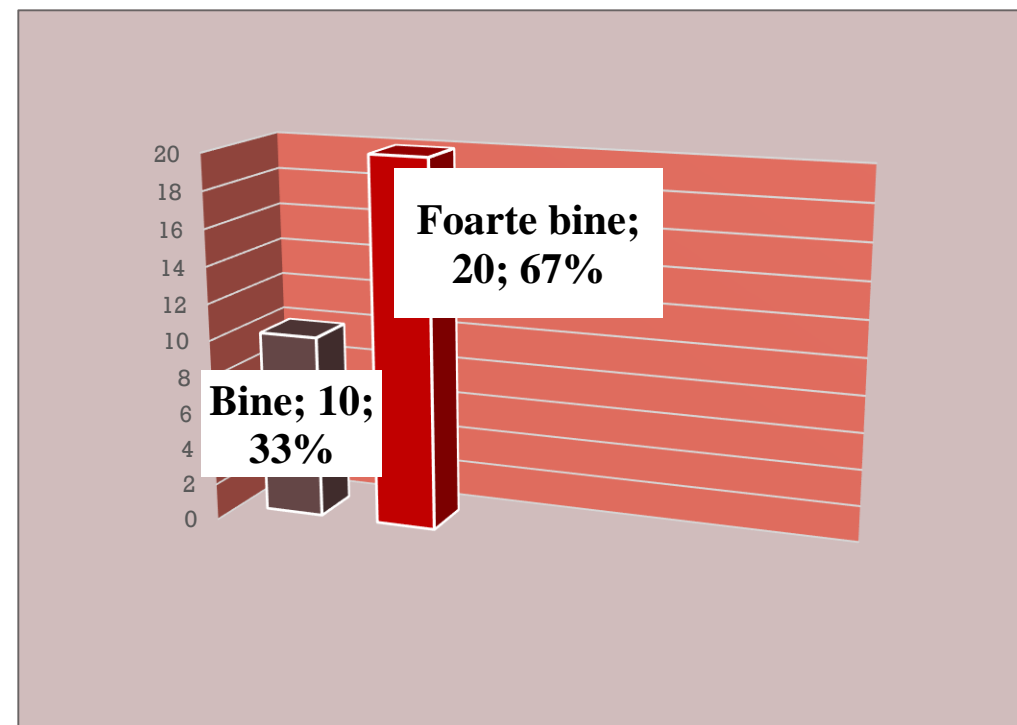

Figura 1 Opinia privind realizarea procesului de catalogare/ clasificare/ indexare a resurselor informaționale în BȘ USARB

Prin răspunsurile la întrebarea a 2-a, **Care sunt cele mai importante competențe pentru un catalogator/clasificator?** am constatat, că cele mai importante competențe pentru un catalogator/clasificator sunt **creativitatea și curiozitatea intelectuală**, la care au răspuns 26 bibliotecari (18%).

La fel, dintre cei intervievați, 25 (18%), au optat pentru **gândire critică și gândire sistemică**, de **auto-instruire au nevoie** – 18 (13%) bibliotecari, **identificarea, formularea și soluționarea problemelor** – 14 (10%), **tehnologii** 18 - (13%), **cunoașterea limbilor străine** – 19 (13%) și **cunoștințe în domenii adiacente** – 21 (15%) bibliotecari.

Se poate observa, din Fig. 2, că majoritatea subiecților pledează pentru creativitate și curiozitate intelectuală, gândire critică și gândire sistemică. Deci, pentru a fi un catalogator bun este necesar să-ți perfecționezi mereu activitatea de lucru.

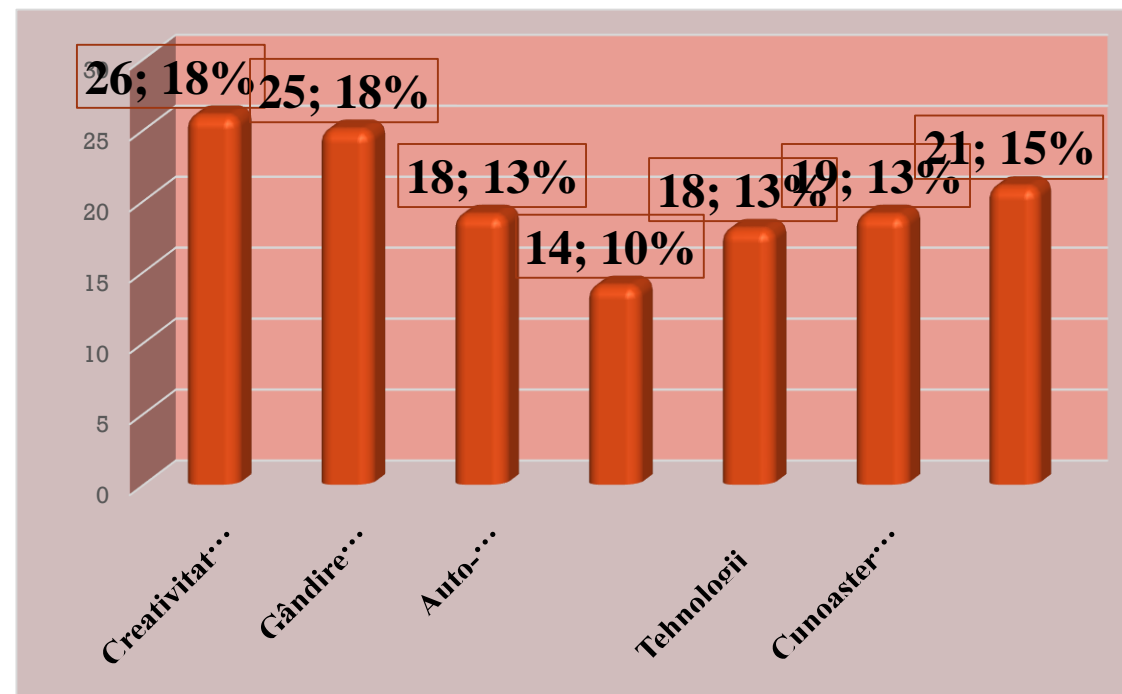

Figura 2. Opiniile respondenților privind competențele catalogatorilor /clasificatorilor

În contextul studierii necesității de utilizare a instrumentelor aplicate în procesul de clasificare / catalogare a resurselor informaționale s-a remarcat faptul că, bibliotecarii în munca lor țin cont de mai multe instrumente de lucru, aceasta o confirmă răspunsurile la întrebarea ***Ce instrumente utilizați mai des în procesul de catalogare/clasificare a resurselor informaționale?***

Din răspunsurile primite, am constatat că, **Tabele CZU** sunt cele mai des utilizate de către bibliotecari, deoarece 27 (19%) dintre ei au ales această opțiune. În BȘ USARB „*utilizăm acest sistem de prelucrare științifico-analitică, începînd cu anul 1992, când au fost introduse Tabelele de clasificare zecimală, ed. medie din 1997, care, odată cu trecerea timpului, au evoluat de la ediții prescurtate la versiuni completate într-o diversitate de limbi, devenind, astfel, unicul sistem de clasificare ce acoperă întregul univers al cunoașterii.*” [4]

Au urmat **Tezaurele** – 26 (18%), **Tabele de autori** – 24 (17%), **Indice alfabetic pe noțiuni** – 21 (15%), **Literatura de specialitate** - 17 (12%), **Cataloagele electronice ale altor biblioteci** – 15 (11%), și, în cele din urmă, pentru aplicarea în practică a informației din **Bibliografia națională**, au optat 9 persoane (7%).

Din analiza răspunsurilor în Fig.3, conchidem că, majoritatea subiecților aplică în mod frecvent documentele necesare unei analize documentare eficiente.

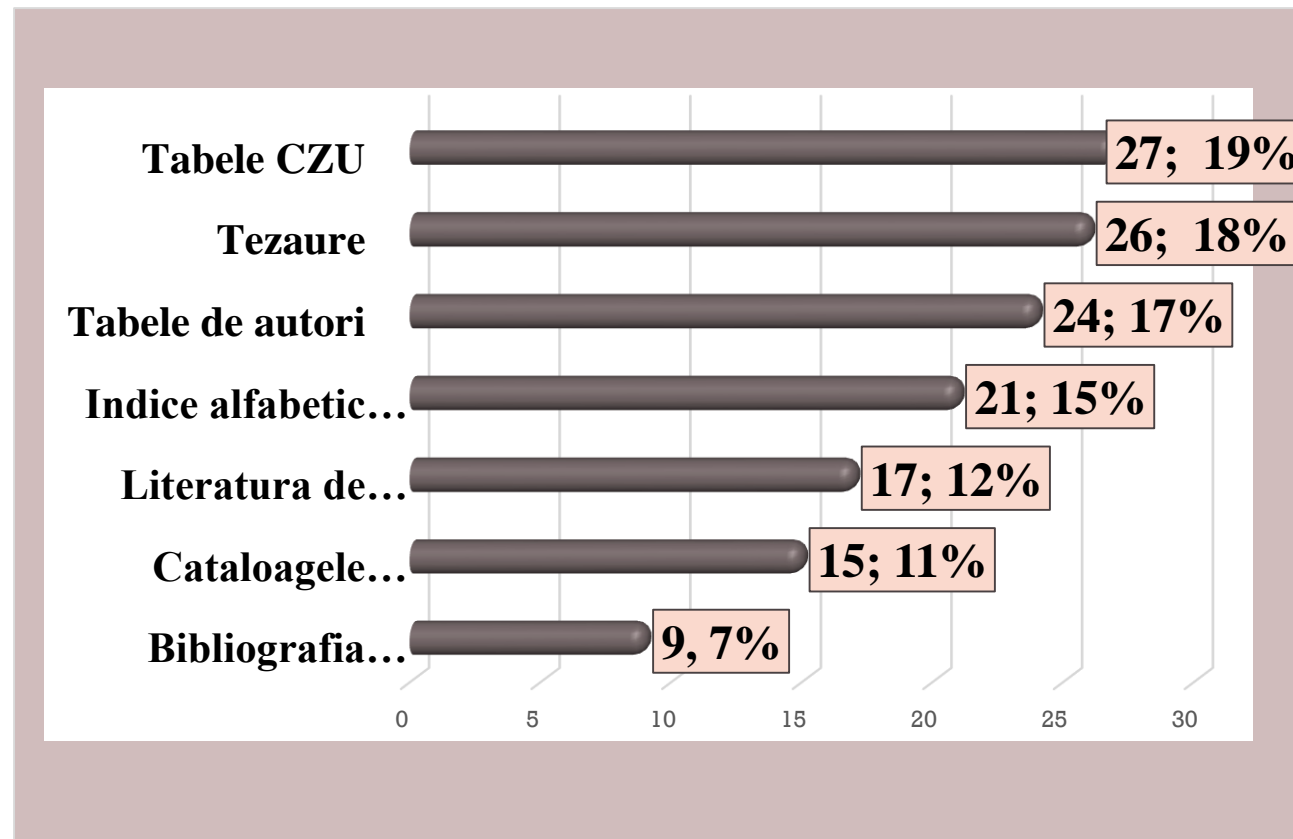

Figura 3 Instrumente utilizate în procesul de catalogare/clasificare

Analizând răspunsurile la întrebarea a 4-a, **Sistemul CZU suportă în permanență schimbări radicale și necesare. Din ce surse aflați despre aceste modificări?** putem menționa că bibliotecarii sunt la curent cu modificările efectuate de Consorțiu CZU din mai multe surse. În *Fig.4* au fost ilustrate sursele din care bibliotecarii află de modificările care se produc în sistemul de clasificare CZU, pentru a le implementa în procesul de prelucrare a documentelor.

Cele mai eficiente sa-u arătat a fi: **Întrunirile profesionale** - 26 (24%) de bibliotecari au ales anume această opțiune. Din cei intervievați, la fel, - 26 (24%) bibliotecari au selectat **Publicațiile de specialitate naționale și străine, Site-ul Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova** – 21 persoane (20%), **Site-ul ABRM** – 19 (18%) bibliotecari și răspunsul **Cataloagele altor biblioteci** a fost bifat de 15 (14%) bibliotecari.

În opinia bibliotecarilor, cele mai relevante informații le aud la întrunirile profesionale și le citesc în revistele de specialitate din țară și de peste hotare.

Acest fapt ne sugerează ideea că în BȘ USARB sunt puse în discuție problemele ce țin de clasificarea documentelor și informația este diseminată la timp de către managerii superiori.

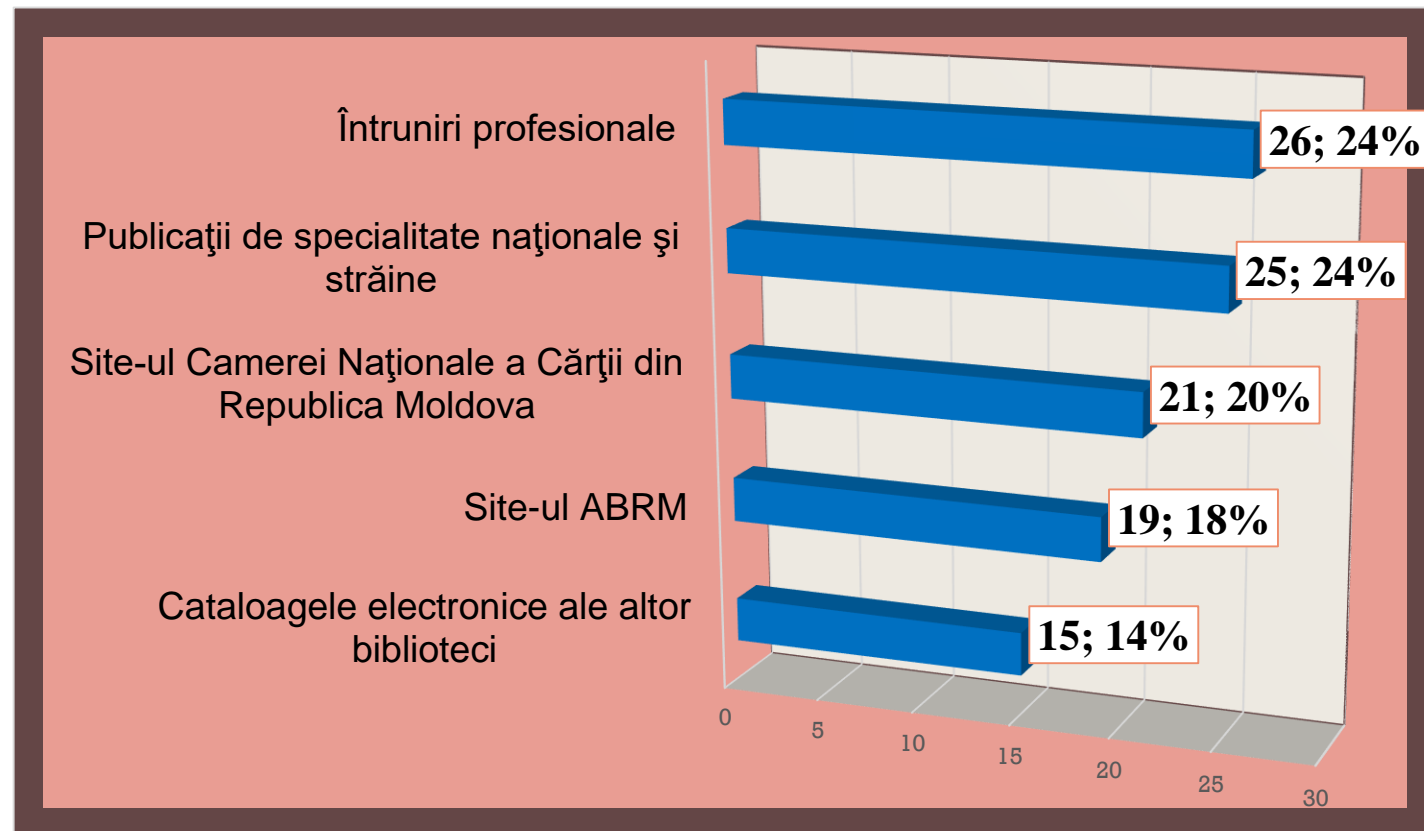

Figura 4 Opinia bibliotecarilor privind sursele de informare ce țin de modificările CZU

A urmat întrebarea **Considerați că mai este util indicele CZU în servirea utilizatorului, odată cu implementarea/crearea Catalogului online?** La această întrebare, bibliotecarii au confirmat că, oricum indicele CZU va fi util în servirea utilizatorului, fiind un instrument de suport pentru bibliotecarii ce caută informația după domeniu, chiar dacă s-a implementat/creat Catalogul online.

Astfel, 19 (63%) din respondenți au exprimat un acord total și doar 11 (37%) bibliotecari au manifestat acord parțial. Nici un bibliotecar n-a afirmat dezacord, în așa mod observăm că indicele CZU încă își menține locul în fața tehnologiilor moderne. (Fig. 5).

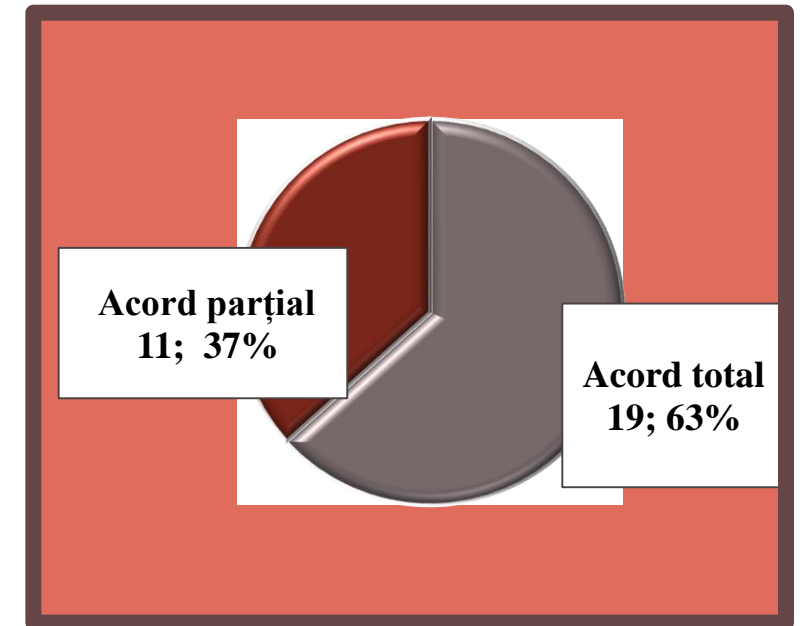

Figura 5 Opinia privind utilizarea indicelui CZU în servirea utilizatorului

În urma analizei răspunsurilor la întrebarea **Cum credeți un bibliotecar clasificator are nevoie de instruire continuă?** (Fig. 6) am ajuns la concluzia că, majoritatea respondenților 28 (93%) bibliotecari, au afirmat că au nevoie de instruire continuă, doar 2 (7%), au răspuns că nu știu. Nu s-a dat nici un răspuns negativ.

În această ordine de idei, menționăm că instruirea continuă oferă oportunități noi de dezvoltare profesională pentru bibliotecari, astfel, încât doar creând noi abilități de lucru și acumulând cunoștințele necesare, bibliotecarii vor fi gata pentru a înfrunta cerințele în ascensiune ale utilizatorilor.

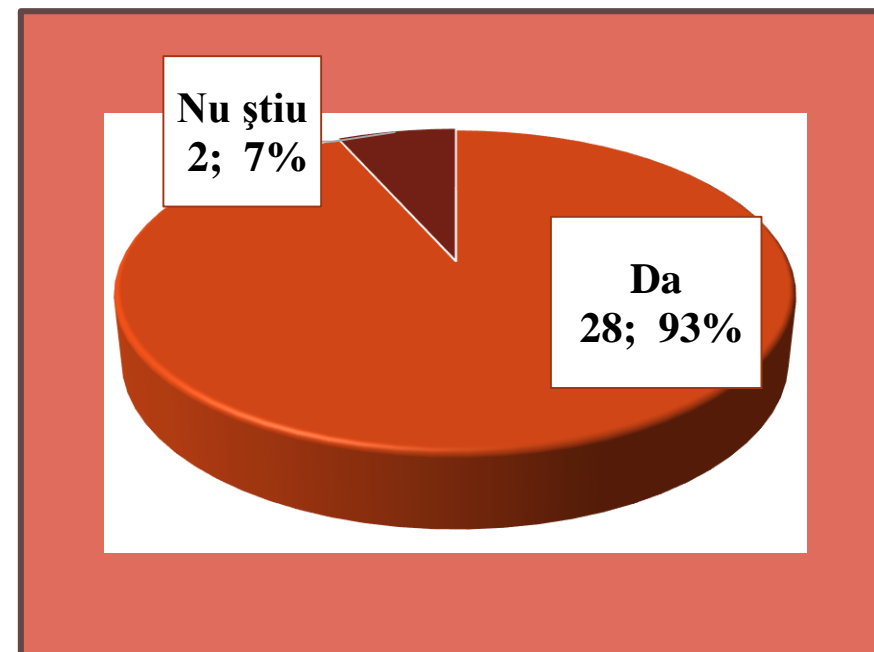

Figura 6 Opinia bibliotecarilor privind necesitatea Formării continue

Fenomenul noilor tehnologii informaționale impresionează zi de zi, odată cu el se dezvoltă și cerințele utilizatorilor față de bibliotecă. În acest context, vom menționa, că bibliotecarul are nevoie de perfecționare continuă pentru a cunoaște toate schimbările din exterior.

Prin răspunsurile la înrebarea a 7-a, **Vă rugăm să specificați în ce măsură este importantă Formarea profesională continuă?** se accentuează necesitatea formării profesionale continue.

Astfel, respondenții au răspuns în felul următor: 22 (73%) bibliotecari au menționat că e **Foarte important** să faci formarea continuă, 6 (20%) au afirmat că e **Important** și doar 2 (7 %) bibliotecari s-au dat cu părerea că e **Puțin important**. (Fig. 7)

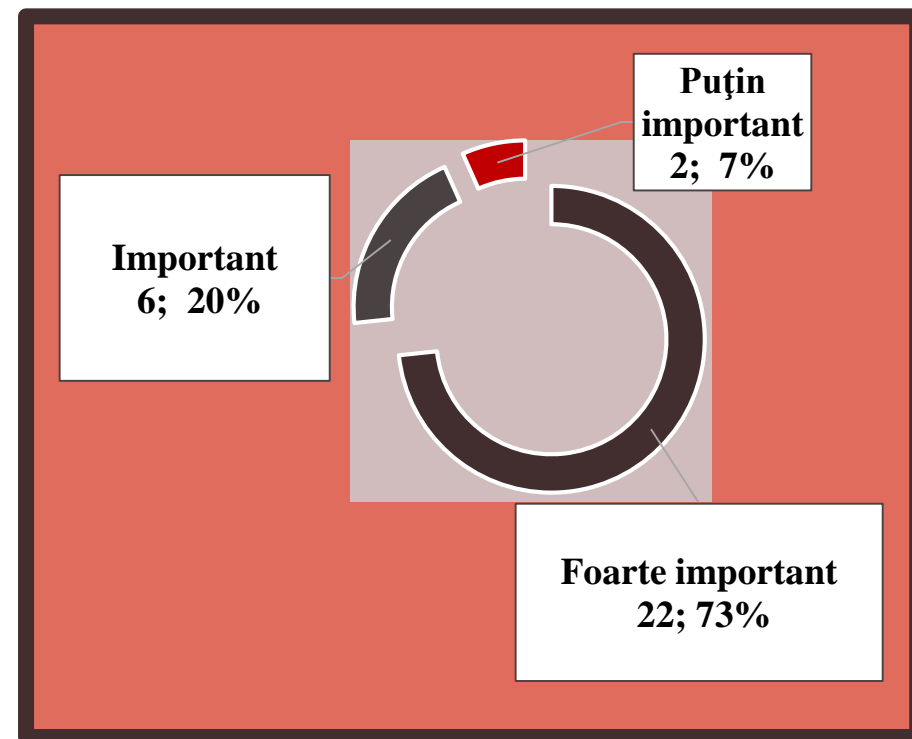

Figura 7 Importanța Formării continue

Începând cu anul 2013 proiectele: *MISISQ - Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor, Programul TEMPUS (2013-2016); LNSS - Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor, Programul ERASMUS+ (2015-2018) și Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova*, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între 18 biblioteci universitare din Republica Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia și Universitatea Transilvania din Brașov, România (2016-2019), au facilitat sporirea competențelor bibliotecarilor prin instruirile desfășurate în traininguri internaționale, workshopuri profesionale, Școli de vară, Cursuri de Formare Profesională de scurtă durată.

Obiectivele principale ale instruirilor, organizate la nivel instituțional de către formatorii BȘ USARB, reprezintă consolidarea și extinderea competențelor profesionale conform cerințelor noilor tehnologii informaționale și comunicaționale, a diverselor formate și suporturi informaționale, a serviciilor și a cererilor comunității.

Pentru a se forma continuu și pentru a-și îmbunătăți abilitățile de lucru, bibliotecarii participă la Școala de Vară, organizată de angajații instituției BȘ USARB. De asemenea, bibliotecarii participă la ședințe de formare profesională și sunt instruiți la locul de muncă. Dar, în același timp, ei tind să facă schimb de opinii, din aceste considerente, participând cu comunicări în cadrul altor instituții, revenind la locul de muncă pentru a realiza ceva nou.

Reieșind din rezultatele obținute la întrebarea **Unde ați dori să vă instruiți pentru a căpăta noi cunoștințe în domeniu?** putem constata, în mod general, situația satisfăcătoare la capitolul acumularea cunoștințelor în domeniu, deoarece, 25 (33%) bibliotecari din cei intervievați au răspuns că vor să fie instruiți **la locul de muncă**, 21 (27%) - **în cadrul altor biblioteci**, 18 (23%) - la **Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul BNRM**, și, în final, 13 (17%) - la **Centrul de Formare Continuă al USM**. (Fig.8)

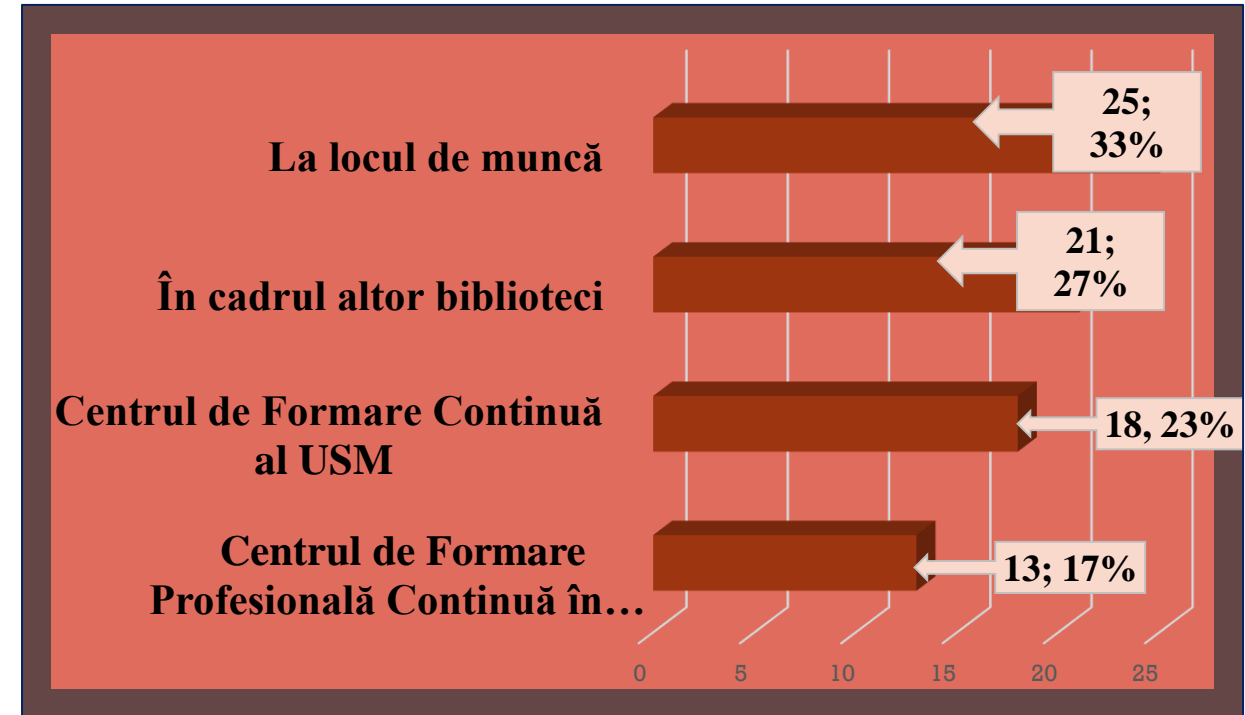

Figura 8 Preferințele bibliotecarilor ce țin de locul de instruire

În BŞ USARB, activitatea de cercetare și de formare a cadrelor bibliotecare este orientată spre susținerea procesului de instruire și de cercetare în conformitate cu cerințele USARB, standardele internaționale, tendințele moderne de îmbunătățire a serviciilor infodocumentare, consolidarea și extinderea cunoștințelor în domeniul biblioteconomiei și științelor informării.

În cadrul instruirilor de formare continuă, la nivel instituțional 18 bibliotecari dintre cei chestionați au răspuns că au participat la mai mult de 10 instruirii, 11 bibliotecari - s-au dat cu părerea că au participat de la 7-10 instruirii la nivel instituțional, 2 bibliotecari - de la 4-7 întruniri instituționale și 2- au participat de la 1-3 instruirii instituționale.

La nivel național 7 bibliotecari au participat de la 1-3 instruirii naționale, 6- au participat de la 4-7 instruirii naționale, 4 bibliotecari - de la 7-10 instruirii naționale și doar 1 bibliotecar a răspuns că a participat la mai mult de 10 instruirii la nivel național.

La nivel internațional 7 bibliotecari susțin că au fost de la 1-3 instruirii, 3 bibliotecari afirmă că au participat de la 4-7 instruirii internaționale. De la 7-10 instruirii internaționale, la fel, au confirmat că au participat 3 bibliotecari.

Astfel, din răspunsurile respondeților la întrebarea *În activitatea Dvs la BȘ USARB, de câte ori ați participat la instruirii profesionale?* (Fig. 9), concluzionăm că, în BȘ USARB toți bibliotecarii țin cont de instruirea profesională continuă și participă la instruirile profesionale necesare în procesul de lucru.

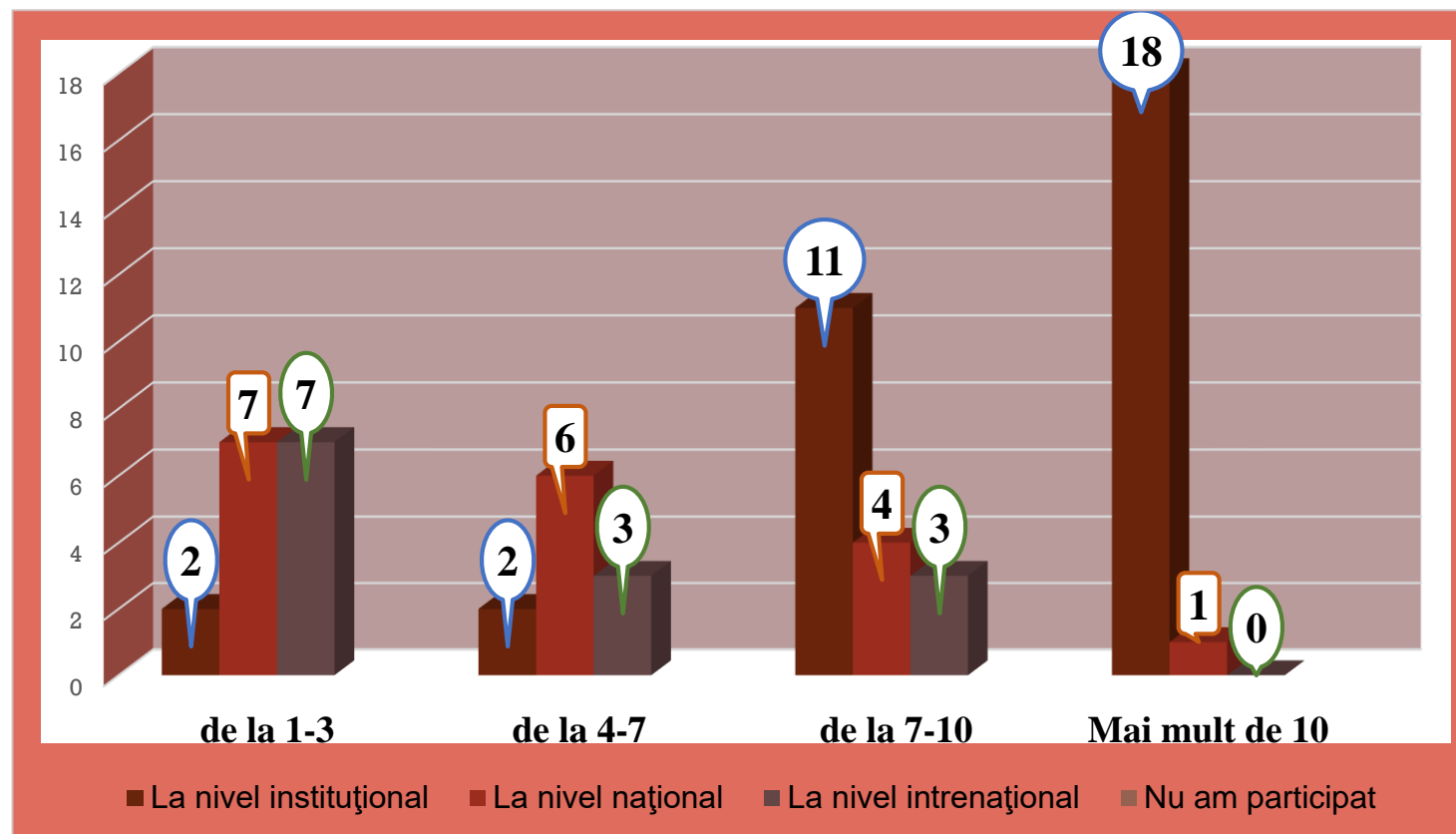

Figura 9 Participarea bibliotecarilor la instruirii

Domeniile cunoașterii sunt diverse, fiecare, însă, are miracolul său, mai mult decât atât, în procesul de clasificare a resurselor informaționale, catalogatorii / clasificatorii trebuie să posede cunoștințe în toate domeniile, astfel, ajutând utilizatorul la regăsirea informației.

Rezultatele obținute din răspunsurile la a 10-a întrebare ***Din care domenii ale cunoașterii preferați să clasificați resursele informaționale?*** au evidențiat preferințele respondenților în ceea ce privește clasificarea resurselor informaționale pe domenii: Pentru clasa **0 Știință și cunoștințe. Organizare. Știința calculatoarelor. Informare. Documentare. Bibliologie. Instituții. Publicații** au optat – 12 (10%) bibliotecari din cei intervievați, **1 Filozofie. Psihologie** – 19 (16%), **2 Religie. Teologie.** – 5 (4%), **3 Științe sociale** – 18 (16%), **5 Matematică. Științe naturale** – 5 (4%), **6 Științe aplicate. Medicină. Tehnologie** – 6 (5%), **7 Artă. Recreație. Distracții. Sport** – 13 (11%), **8 Limbi. Lingvistică. Literatură** – 22 (19%), **9 Geografie. Biografie. Istorie** – 17 (15%).

După cum se vede din *Fig. 10*, cele mai solicitate clase sunt: clasele, 1, 3, 8, 9, ceea ce denotă faptul că bibliotecarii preferă să clasifice resurse informaționale ce țin de științele umane.

În același timp, se accentuează faptul că resursele informaționale din BȘ USARB sunt achiziționate conform domeniilor studiate ce țin de profilul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

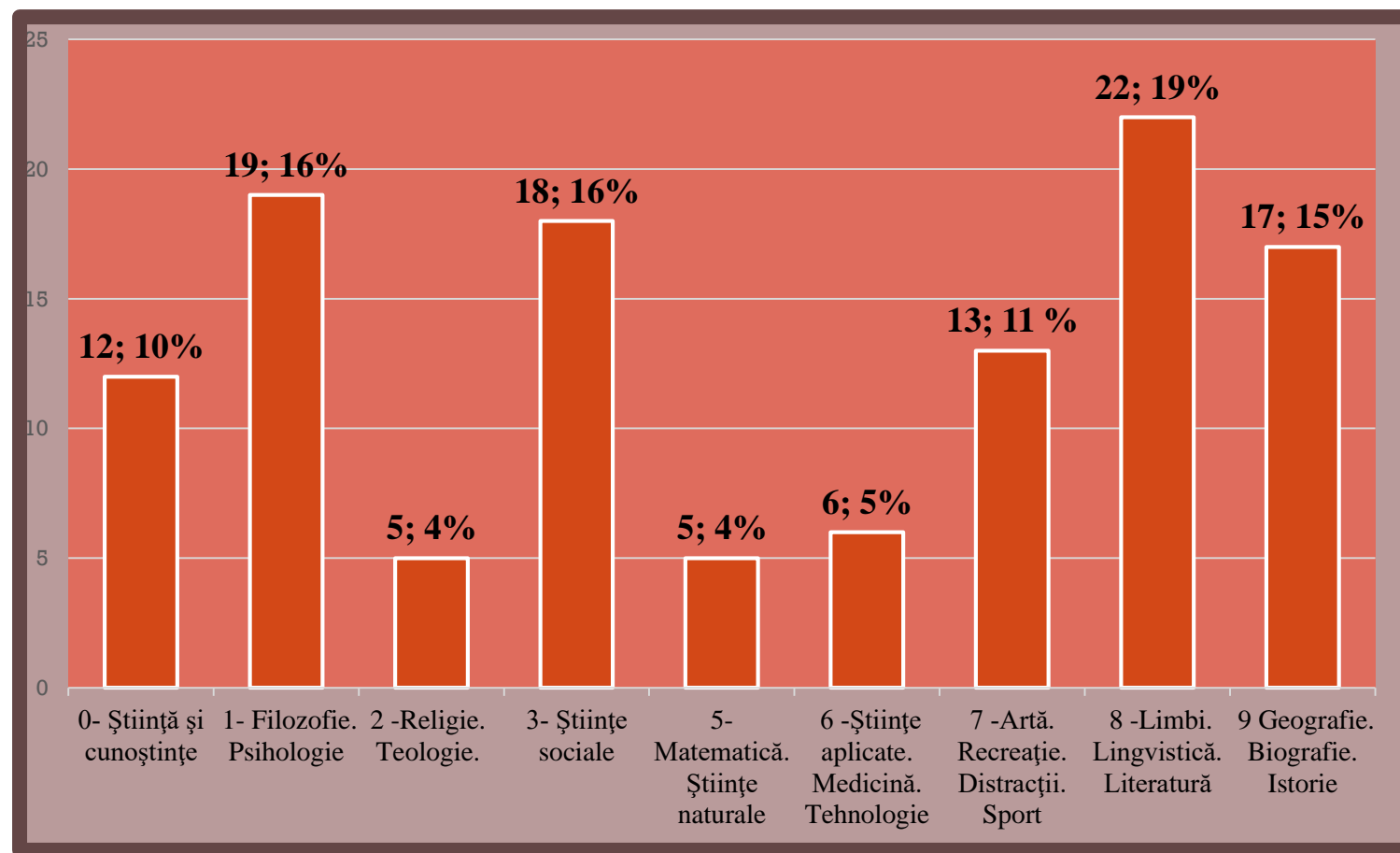

Figura 10 Opinia bibliotecarilor privind clasificarea resurselor informaționale din diverse domenii ale cunoașterii umane

Necesitatea formării contunuie, tendința de a fi într-un pas cu tehnologiile informaționale și faptul că orice întrebare va fi urmată de un răspuns elocvent, vine să contunuie idea că bibliotecarul trebuie să cunoască noutățile din domeniu, pentru a le aplica în practică.

Astfel, pentru a fi la curent cu modificările ce se produc în biblioteconomie, respondenții prin întrebarea ***Care sunt revistele de specialitate care Vă ajută să fiți la curent cu experiența practică în domeniul catalogării/clasificării în bibliotecile din Republica Moldova și peste hotarele ei?*** au răspuns în felul următor:

Biblioteca, Magazin bibliologic, Confluente bibliologice, Revista ABRM, BiblioPolis, Bibliouniversitas, Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării, Axis Libri, Научные и технические библиотеки, Библиотековедение, Современная библиотека, Библиотечное дело, Мир библиографии.

În urma răspunsurilor, constatăm că respondenții conștientizează faptul că revistele de specialitate constituie un suport de bază în crearea și dezvoltarea abilităților de lucru în domeniu. În Republica Moldova publicațiile periodice profesionale în domeniul biblioteconomiei și științei informării au început să fie editate în anii '90 ai secolului trecut.

De asemenea, suntem conștienți de faptul că este nevoie de a consulta, studia, cerceta revistele din domeniu, pentru a face schimb de idei, experiențe, opinii. Majoritatea publicațiilor periodice de specialitate din Republica Moldova sunt plasate pe site-urile bibliotecilor sub egida cărora se editează. În această ordine de idei, trebuie să salutăm utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul comunicării în mediul biblioteconomic.

Ultima întrebare din chestionar ***Cum credeți, sistemul de Clasificare Zecimală Universală în era tehnologiilor informaționale și a bibliotecilor electronice va mai continua să fie aplicat?*** a permis respondenților să-și expună opiniile pe marginea subiectului dat, fiecare motivând că sistemul de Clasificarea Zecimală Universală va continua să fie aplicat, în pofida faptului că tehnologiile moderne se dezvoltă foarte rapid:

- *Desigur că da, fără CZU va fi un haos. CZU permite o precizare cât mai precisă a resurselor informaționale;*
- *Întotdeauna, deoarece doar CZU ordonează toate cunoștințele umane;*
- *Da, fiindcă e necesară gruparea generală a documentelor pe domenii și aranjarea lor într-o ordine logică;*
- *Da, va dăinui în timp, deoarece împarte universul cunoștințelor umane pe domenii și este un instrument de lucru pentru biblioteci;*
- *Da, fiindcă ajută la clasificarea documentelor și la aranjarea fizică a colecțiilor bibliotecilor;*
- *Cu siguranță, pentru că sistematizează noțiunile pe care le putem depista în documente;*
- *Desigur, doar un grup de cifre corect combinate denotă informația camuflată în filele resurselor informaționale;*
- *Bineînțeles că da, în baza sistemului se face căutarea în bazele de date care conțin indici CZU, oferind utilizatorilor din zone lingvistice diferite rezultate relevante.*
- *La sigur că va fi util, fiindcă facilitează lucrul clasificatorului, atunci când e nevoie de căutarea resurselor informaționale după domeniu;*
- *Sigur că da, pentru că CZU este sistemul de clasificare ce organizează colecția din BȘ USARB.*

Deoarece respondenții fac parte din mediul biblioteconomic, reliefăm idea că aplicarea sistemului de clasificare CZU îi va ajuta în căutarea și regăsirea rapidă a informațiilor pentru servirea utilizatorilor, în același timp, va rămâne un suport pentru cercetare și studiu. Doar acest sistem va permite sporirea vizibilității la nivel mondial a informației, precum și interoperabilitatea cu sistemele informatice de bibliotecă care utilizează Clasificarea Zecimală Universală.

Astăzi, bibliotecarul modern este văzut ca un intermediar între utilizator și informație, un specialist competent în formarea utilizatorului, cunoscător și partener în procesul formării profesionale continue, dezvoltând mereu abilități de comunicare și înțelegere a necesităților de informare și documentare ale utilizatorilor. Bibliotecarul tinde să fie un cunoscător al colecțiilor și echipamentelor de bibliotecă, și evident că un bun catalogator/ clasificator ce pune resursele informaționale la dispoziția utilizatorului.

În final, vreau să le mulțumesc colegilor mei pentru colaborare, receptivitate și răspunsuri sincere, care mi-au fost de folos la analiza chestionariului.

„Profesia de bibliotecar se află, așadar, într-un proces dur de reinventariere, redimensionare, regândire, înnoire pozitivă. Ea a crescut atât de mult în complexitate, încât bibliotecarii trebuie să reînvețe profesia, să învețe continuu, să arunce peste bord multe dintre cunoștințele considerate importante până mai ieri, perimate astăzi, și să pună în loc altele noi, bazate pe competențe și abilități, pe măsura exigențelor actuale” (Catinca Agache) [3, p. 209]

Drept rezultat, răspunsurile bibliotecarilor la chestionar au confirmat încă o dată că sistemul de Clasificare Zecimală Universală în BȘ USARB are o importanță colosală. Atribuirea indicelui de clasificare corect permite bibliotecarilor să găsească rapid, după domeniu, resursa informațională necesară utilizatorului.

Concluzii:

- CZU reprezintă o metodă de ordonare internațională folosită în biblioteci pentru clasificarea documentelor în funcție de subiectele pe care le tratează;
- CZU este universală, atât în privința conținutului (cuprinde totalitatea cunoștințelor omenești), cât și în privința notației, compusă din cifre arabe și semne matematice și de punctuație, a căror înțelegere și semnificație este internațional valabilă, și independentă de limba clasificatorului și a documentului;
- CZU poate fi utilizată în diverse domenii, inclusiv muzee, arhive, biblioteci și centre de documentare;
- CZU are un caracter internațional datorită utilizării cifrelor arabe pentru indici;
- CZU este principalul sistem de clasificare pentru schimbul de informații și este folosit în toate tipurile de biblioteci, precum și pentru cataloage și baze de date naționale;
- CZU depășește orice barieră lingvistică, astfel, contribuind, rapid, la identificarea documentelor în diferite baze de date și în cataloagele electronice ale bibliotecilor;
- CZU permite organizarea colecțiilor (inclusiv cele digitale).

Bibliografie:

1. AGACHE, Catinca. *Biblioteconomie - valori tradiționale și moderne*. Iași : Vasiliana '98, 2007, vol. 1. 237 p. ISBN 978-973-113-051-4. ISBN 978-973-113-057-6.
2. GANEA, Varvara. *Instrumente necesare în descrierea bibliografică a resurselor informaționale* [on-line] [accesat 12 iulie 2019]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/libruniv/varvara-ganea-instrumente-necesare-n-descrierea-bibliografic-a-resurselor-informaionale>
3. GOIAN, Natalia. Bibliotecar - specialist în catalogare: abordări. In : *Creșterea impactului cercetării și dezvoltarea capacității de inovare dedicată aniversării 65 de la fondarea Universității de Stat din Moldova* : Conf. șt., 21-22 sept., 2011. Rezumatele comunicării. Științe umanistice. Chișinău : CEP USM, 2011, pp. 102-104.
4. MIHALUȚA, Lina. *Importanța prelucrării și stocării calitative a resurselor Bibliotecii* : catalogare, sistematizare, indexare [on-line] [citat 22 septembrie 2019]. Disponibil: http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/2135/1/Mihaluta_Lina_importanta_%20prelucrari.pdf
5. MIHALUȚA, Lina. Particularitățile formării potențialului profesional al catalogatorilor / clasificatorilor. In: *Confluente bibliologice*, 2006, nr 4, pp. 29-31. ISSN 1857-0232. [on-line] [accesat 12 iulie 2019]. Disponibil: <http://dspace.usarb.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4083/Mihalu%c5%a3a%20L%20formare.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

